

Status for nobilis plustræforsøget

Af Jakob Harrekilde Jensen

Pyntegrøntsektionen etablerede i samarbejde med Statsskovenes Planteavlstation i 1988 et forsøg med nobilisfrø fra udvalgte enkeltræer (plustræer).

Formålet med forsøget er at opbygge en stabil hjemlig produktion af kvalitetsfrø til pyntegrøntproduktion.

Valg af plustræmetoden støttes iøvrigt af de seneste forsøgsresultater (Roulund & Jensen, 1990), hvor det har vist sig, at man opnår en større forædlingsmæssig gevinst ved at høste frø fra udvalgte enkeltræer fremfor at høste frø fra udvalgte bevoksninger.

I forsøget indgår afkom fra ca. 80 plustræer udvalgt fra 15 forskellige skovdistrikter over hele landet. Herudover indgår afkom fra 4 danske bevoksninger og 6 amerikanske provenienser.

Forsøget er anlagt på 2 sjællandske, 6 fynske, 5 jyske og et enkelt sydsvensk skovdistrikt. Trods overvægt af arealer øst for Lillebælt, er størstedelen af forsøgene dog anlagt på lettere jordtyper.

I denne artikel omtales forsøgsarealernes tilstand og de foreløbige resultater. Formål og forsøgsanlæg er iøvrigt nærmere beskrevet af Jacobsen (1988).

Status forår 1991

Generelt er forsøgene slået godt an på trods af noget vanskelige vækstbetingelser, hvor især de tørre forsomre i 1988 og 1989 var problematiske.

Der har for at bøde på en evt. stor planteafgang været leveret 24 efterbedringsplanter med pr. afkom, hvilket er nok til at dække en udgangspct. på 25.

Den bedste overlevelse har der indtil videre været på flere af de fynske distrikter og et enkelt østjydsk distrikt. Der har her kun sjældent været mangel på efterbedringsplanter, og ellers er det iøvrigt søgt afhjulpnet ved at bytte planter med andre forsøgsværter.

Dårligst er det gået på det ene af de midtjyske distrikter samt det sydsvenske distrikt. På førstnævnte har det været nødvendigt, at nedlægge den ene af de 4 blokke, og det sydsvenske forsøg er endda blevet halveret.

På de resterende distrikter har der været nogen afgang, og efterbedringsplanterne er stort set opbrugte.

Samlet må overlevelsen dog betragtes som tilfredsstillende. Nobilis er svær at få til at slå an, og der har i tidens løb måtte

opgives adskillige nobilisforsøg på grund af for stor planteafgang.

»N. C. Jackson«

Den ene af de amerikanske provenienser (N. C. Jackson) er rent faktisk en *Abies fraseri*, som er medtaget som en interessant »joker«.

Abies fraseri – eller Frasergran – er en østamerikansk ædelgranart. Dens udbredelse er begrænset til et lille område i Appalasherne i staterne Virginia, Carolina og Tennessee. Den krydses let med *Abies balsamea* (Balsamgran), og betragtes også af flere som en underart til denne.

Den minder i udseende en del om ædelgran med hensyn til nålefarve og nålesætning, men er faktisk meget værdsat i det østlige USA på trods af dens »kedelige« udseende. Det skyldes ifølge Enevoldsen (1986), at den reagerer meget villigt på sabling, og derfor er let at forme til et symmetrisk og kegleformet træ.

Plustræforsøget bekræfter artens ædelgranagtige udseende, og foreløbig virker den absolut ikke lovende hverken som juletræsart (uden sabling) eller klippegrøntart (fig. 1). De foreløbige erfaringer fra forsøgsarealerne tyder endvidere på, at den er mere efterstræbt af hjortevildt og desuden mere udsat for forårsnattefrost end nobilis.

Plustræforsøget fremover

Efter forsøgsplanen skal den første store måling ske om ca. 5 år, hvor en lang række kvalitative egenskaber vil blive målt. Det vil herefter være muligt at udtynde de dårligste afkom.

Desuden vil der komme en del resultater om de danske bevoksningsafkom og disses formåen i forhold til de amerikanske. Der vil løbende blive orienteret om disse resultater her i PS Nåledrys.

Fortsettes side 35 ►

Abies fraseri, 3 år efter anlæg. (Rye Nørskov). Bemærk den kraftige top-skudsvækst og dårlige skud- og nålefyldte.